POVESTIRI de RĂTĂCIT

Redactor: Laura Nicolescu
Tehnoredactor: Ameluţa Vişan
Coperta: Monica Balaban
Imagine copertă generată cu AI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
LUPU, EUGEN
Povestiri de rătăcit / Eugen Lupu. - Bucureşti : Cişmigiu Books, 2025
ISBN 978-606-28-2064-0

821.135.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062820640

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Cişmigiu Books

Copyright © 2025
Cişmigiu Books este un imprint al Editurii Universitare
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, Bucureşti
Tel.: 021 – 315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuţie: tel.: 021.315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

EUGEN LUPU

POVESTIRI de RĂTĂCIT

CIŞMIGIU books

„Mulțumim, tehnologie”

Prima mea mașină era atât de bătrână, încât, dacă ar fi fost om, ar fi primit pensie specială cu grad de uzură morală severă. Nu la 65 de ani, cum scrie la carte, ci pe la 35, maximum 40 – ca un funcționar de stat cu pile la sindicat și dosar gros de „activitate underground” în spate.

O mașină prăfuită, obosită și ușor alergică la drumuri lungi, dar cu suflet mare – adică portbagaj încăpător.

La prima ei cursă serioasă, de la bloc până la rudele de la țară (adică vreo 200 km, dar cu emoții cât pentru un Paris–Dakar), mi s-a rupt maneta de la schimbătorul de viteze. Nu brusc, nu dramatic. Nu, dom'le, cu eleganță – ca o doamnă bătrână care-și scoate mănușa la ceai. Poc-poc-poc – și gata.

– Uau, ce chestie! – am zis eu cu entuziasm fals. Ce să fac? Panică? Nu. Eu sunt băiat descurcăreț. Am băgat o șurubelniță în ștuțul rămas de la schimbător și, frate, a mers! A mers ca o rachetă low-cost – tremura toată, dar se mișca.

Și așa am condus vreo două luni, schimbând vitezele cu o șurubelniță de 20 cm, marca „Tataie Tools”. Invenția mea era virală în cartier înainte să existe

Facebook. Lăsam mașina în parcare cu ușile larg deschise și portbagajul desfăcut – că oricum luam șurubelnița cu mine și, sincer, cine să fure o relicvă cu telecomandă manuală de viteze?

Dar apoi... s-a dus vestea. Gașca din cartier a prins ideea. Neamurile, verișorii, vecinii, până și pisica lu' tanti Florica părea interesată. Toți au vrut „pensie specială".

Bineînțeles, trendul a explodat. Mașini cu șurubelnițe ieșeau din fiecare colț de parcare, ca ciupercile după ploaie. Aveam senzația că sunt într-un episod din *Top Gear* – varianta Ferentari.

Totul părea bine, până într-o zi tragică în care... s-a rupt vârful șurubelniței în ștuț. Tragedie națională! Am încercat s-o scot cu clești, cu bețișoare de urechi, chiar și cu o agrafă de păr. NIMIC! Șurubelnița devenise una cu mașina. Era ca și cum îmi înfigeam sabia în piatră și așteptam să devin rege. N-a mers.

Atunci am zis STOP. Renunț la pensia specială. Vreau o viață nouă. O instalație tânără, fără reumatism tehnic.

Dar... n-a fost ușor. A apărut gașca din cartier, aliniați ca la protest:

– Băbăiete, nu ne face asta, nu renunța la pensia specială!

– Te luăm în brațe cu tot cu mașină, te rotim, te rerotim, te rererotim și poate scapă!

Am rămas ferm pe poziție. Le-am zis:

– M-am săturat!

Dar cum ziceam asta, apare unchi-miu, nea Gicu – sfântul protector al lucrurilor reparate cu sârmă. Se uită la mine, la mașină, la șurubelnița decedată, și zice:

– Mă, da' ai încercat cu un cuțit de bucătărie? De ăla lat, de salam uscat?

– Unchiule, nu vreau să-mi tai și speranțele, zic.

– Lasă, zice el, uite ce am aici...

Scoate din sacoșă, ca magicianul din joben, un cuțit, o lingură și o pilă de unghii.

– Fiecare om trebuie să aibă un plan B, C și... D.

Am râs amar. Era timpul să pun capăt epopeei.

Am pus un anunț online:

„Vând mașină vintage, unicat, cu sistem antifurt spiritual: nu pornește. Bonus – șurubelniță integrată definitiv. Nu se scoate. Se respectă."

N-a durat mult și apare un hipster, cu ochelari fără lentile, cămașă în carouri și pantaloni suflecați până la genunchi. Zice:

– Frateee, asta e vibe-ul meu! Raw, retro, rupt de realitate! Merge?

I-am zis calm:

– Merge doar când vrea ea.

– Așa-mi place!

A plecat zâmbind, cu mâna pe o pensetă de sprâncene, încercând să bage a treia.

Iar eu? Eu m-am mutat pe trotinete electrice. Dar... aia e o altă traumă, cu baterii obosite.

După ce am vândut marea mea „pensie specială” pe patru roți unui hipster cu fler artistic și genunchi tari, am zis să trec în epoca modernă. Fără carburație, fără ambreiaj, fără... șurubelniță.

Așa că mi-am luat o trotinetă electrică! Elegantă, silențioasă și cu mai multă autonomie emoțională decât aveam eu într-o relație. Am simțit că fac parte din viitor. Mă vedeam deja alunecând prin oraș, zburând ca o libelulă urbană, cu glugă și Spotify în urechi.

Prima zi pe trotinetă? Pffff... Am plecat cu gândul că o să fiu o combinație între Batman și livratorul de la Glovo. Dar am aflat repede că viteza de 25 km/h e periculoasă doar dacă ești complet nepregătit. Ghici cine era complet nepregătit? Corect.

La primul hop (a se citi: bordură de 3 centimetri), am zburat ca în *Matrix*. În capul meu era slow-motion. În realitate... era și mai mult.

M-am trezit cu trotineta pe mine, telefonul în boscheți și un copil de 6 ani care m-a întrebat dacă fac parte dintr-un vlog de farse.

A doua zi, mi-am luat cască. Și genunchiere. Și un ego refăcut cu lipici.

Dar trotineta avea suflet de artist. Mergea când voia ea. Bateria se consuma mai repede decât răbdarea mea în trafic. O dată, am rămas fără curent exact în fața unei cafenele pline de studenți cool. Am început să împing trotineta ca pe un cățel bolnav, pe lângă mese, în timp ce o tipă mi-a zis:

– Vai, ce *vintage* e! E model retro, așa, fără baterie?

– Da, zic. E cu... propulsie manuală. Din gambe.

Într-o altă zi, am prins o ploaie torențială pe traseu. Nu glumesc, cred că zeii vremii au râs cu lacrimi. Eu, într-o mână cu umbrela, în cealaltă cu ghidonul, alunecam ca o săpunieră pe gresie udă. Un porumbel m-a depășit în zbor cu o privire superioară.

Și când m-am dus la service, tipul de acolo – un puști de 18 ani (eu, 60 și ceva), cu lanț la gât și atitudine de DJ – m-a întrebat:

– Ai dat *reset* la aplicație? Ai făcut *update* la firmware?

Zic:

– Băiete, eu mă gândeam la cheia franceză și-o înjuram. Nu cred că-s pregătit pentru un soft cu personalitate.

Și așa, după o lună de aventuri cu viteză de melc turbo și accidente comice, m-am hotărât că poate... mersul pe jos nu e așa rău. E gratis, nu cere update și n-a râs nimeni de mine (până acum) când am traversat pe propriile tălpi.

Dar a venit o zi frumoasă, cu soare, păsările și optimism nejustificat. Eu și colegul meu, Costi – băiat de treabă, mare la inimă... și la restul – ieșeam de la o bere. Grăbiți, că pierdusem autobuzul și următorul venea după Revelion.

La colț, o trotinetă electrică *ride-sharing*, părăsită, ne aștepta ca o fostă iubită care încă mai speră. Mă uit la ea, mă uit la Costi... și în mintea mea se aprinde ideea:

– Ce-ar fi să mergem amândoi?

Costi, un tip de 110 kg pe nemâncate, zice:

– Mergem, *boss*, dar pun eu piciorul în față, că am centrul de greutate mai bine distribuit.

Distribuit, pe naiba! Era concentrat într-o zonă care împingea platforma trotinetei până la limita existenței ei.

Ne urcăm amândoi. Trotineta scârțâie ca o ușă de director de fabrică aflată în insolvență, dar pornește. Se încordează, prinde viteză... 3 km/h. Simțeam că suntem doi elefanți pe o scândură. Ne depășeau babele ce veneau de la piață cu sacoșele pline și un copil pe tricicletă, care ne-a făcut cu mâna de sus, de pe trotuar.

La primul viraj, Costi a zis:

– Ține-te bine, că iau curba ca-n *Fast & Furious*! Am țipat:

– Frate, noi suntem mai mult *Lent & Penibil*...

Într-o fracțiune de secundă, mecanismele au decis că gluma s-a terminat. Platforma s-a înclinat, roata din față a zis „NOPE”, și ne-am dus amândoi la pământ, ca sacii de cartofi cu licență rurală.

Trotineta s-a rupt. Nu pe lung, nu pe lat. Pe demnitate.

Noi am rămas în fund, pe asfalt, râzând isteric, în timp ce un domn cu baston ne-a întrebat dacă jucăm vreo piesă de teatru stradal.

Costi zice:

– Nu-i nimic, *boss*, mai bine aici decât în intersecție.

Zic:

– Dacă mai urcăm vreodată amândoi pe ceva cu două roți, să fie bicicletă tandem... pe ecran, într-un joc.

Am făcut o poză cu trotineta ruptă, am raportat problema în aplicație și am primit un mesaj sec: „Greutate maximă depășită. Nu putem rambursa cursa. Dar vă dorim o zi frumoasă."

Mulțumim, tehnologie. Ne-ai învățat o lecție valoroasă: uneori trebuie să trăim și separat.

Statui vii

Într-un colț uitat de hartă și ignorat de GPS-uri, acolo unde ceasurile își făceau de cap, iar găinile circulau nestingherite pe mijlocul drumului de pământ, ca niște dive cu coafuri permanente, s-a întâmplat un lucru ce avea să zdruncine liniștea rurală din temelii.

Totul a început cu primarul nostru, domnul Tănase – un om cu suflet de artist, minte de copil și gusturi vestimentare discutabile. Avea o slăbiciune aparte pentru pălării: una pentru fiecare zi a săptămânii și încă vreo cincizeci pentru „ocazii speciale”. Într-o zi, în timp ce contempla fundul unei cești de cafea și se întreba dacă zațul poate fi considerat o formă de artă abstractă, a avut o revelație: satul nostru adormit avea nevoie de o schimbare. Și cum altfel, dacă nu prin artă?

– Arta salvează! – a strigat el din senin, speriind până și motanul comunității, un filozof leneș pe nume Aristotel.

Dar n-avea bani pentru statui adevărate, din bronz sau marmură. Așa că a avut o idee... originală: să pună piedestaluri goale prin tot satul. Piedestalurile nu erau pentru statui, ci pentru oameni. Apoi, contra unei sume modice, oricine putea urca pe unul și deveni... statuie umană.

– De ce să plătim mii de lei pentru figuri rigide, când putem avea gratis originalitatea vecinului, încremenit în poziția lui favorită? – a exclamat primarul, cu un entuziasm debordant și o pălărie cu pene de fazan.

În câteva zile, satul s-a umplut de piedestaluri, ca o expoziție în aer liber. Erau din beton, unele rotunde, altele pătrate, amplasate strategic la colțuri de stradă, lângă cârciumă sau chiar în fața primăriei.

Inițial, oamenii au râs. Apoi au început să urce pe ele. Și, din acel moment, nimic n-a mai fost la fel.

Prima „statuie vie" a fost domnul P., filozoful nostru de serviciu, cunoscut în sat pentru faptul că citea Kant cu aceeași expresie cu care citea și eticheta de la detergent. Cu pipa în colțul gurii și sprânceana ridicată, părea rupt dintr-un muzeu al gânditorilor moderni, pufăind și privind gânditor spre infinit (sau poate doar spre cârciuma din colț, cine știe).

– Meditez la absurdul existenței... sau poate doar la meniul de prânz. Nu sunt sigur – murmura el cu o voce gravă, în timp ce niște copii încercau să-l gâdile cu o coadă de păpădie.

Apoi a urcat și tanti Marioara, croșetând cu o viteză ce sfida legile fizicii. Tricota un fular care, după două ore, cobora deja de pe piedestal și traversa strada până în grădina vecinului. Când un turist german a întrebat dacă e parte din instalație, tanti Marioara i-a răspuns scurt:

– Nu, dragule. Eu fac fularul pentru iarnă. Și iarna vine și în Germania, să știi!

Așa a început haosul. Un haos frumos, teatral, ridicol și poetic. Copiii își făceau statui-pirați, părinții pozau în zei greci, iar adolescenții... ei bine, adolescenții deveniseră niște statui ale vanității moderne, cu telefoanele în mână și zâmbetul de Instagram înghețat pe chip.

A fost și o scenă antologică: un turist elvețian, confuz de tot ce vedea, s-a apropiat de un domn îmbrăcat în togă, pictat cu vopsea aurie, și, crezând că e statuie, l-a împins ușor cu bastonul. Omul, orbit de soare și pictat pe față cu vopsea lavabilă, a țipat:

– Sunt viu, dom'le! Viu!

Turistul a țipat și el. Apoi au țipat și curcanii din curtea alăturată. Toată strada a intrat în panică artistică. A fost o simfonie de țipete, fluturări de aripi și râsete de vecine pe marginea drumului.

În altă zi, un copil insistent a încercat să hrănească o „statuie" cu biscuiți, șoptindu-i complice:

– Ia, robotule, energie de grâu!

Statuia – un domn cu ochelari și mustață stufoasă – n-a rezistat tentației și a molfăit doi biscuiți înainte să spună:

– Acum sunt cu bateriile pline!

Pe măsură ce faima satului creștea, odată cu numărul turiștilor, găinile au început să devină incomode. Ele, care fuseseră cândva reginele ulițelor, erau

acum împinse în decor de oameni cu vopsea pe față și poziții ciudate.

Primarul le-a mutat pe o insuliță artificială din mijlocul iazului. A numit-o „Insula Găinilor”. Găinile, puțin confuze, au acceptat situația.

În general, satul înflorea. Turiștii veneau în valuri, selfie-urile cu statui umane deveniseră virale, iar hotelurile de pe o rază de 100 km ofereau reduceri pentru „vizitatori artistici”. Se deschiseseră tarabe cu vopsele pentru piele, haine vintage, coronițe din flori și... plastilină pentru cei care voiau să-și „sculpteze” ideile în timp ce se aflau pe piedestal.

Un senior, venerabilul nostru cititor de ziar de duminică, a fost printre primii care a avut curajul să cugete pe această temă:

–N-am mai văzut atâta creativitate de când muma m-a făcut! – spunea el, în timp ce își rezerva piedestalul preferat pentru a citi în liniște.

Primarul, între două conferințe de presă și o tăiere de panglică, și-a închiriat și el unul, pe cel din fața primăriei. Stătea ore în șir, cu pălăria lui cea mare, într-o poziție de gânditor tragicomic:

– Meditez la impactul cultural al propriei mele genialități...

Dar, ca în orice poveste care se respectă, a apărut un „dar”...

Într-o zi, o mașină neagră, lucioasă, cu număr de București, a oprit în centrul satului. Din ea a coborât un personaj sinistru: un critic de artă celebru, cunoscut sub

numele de Profesorul Cuțitoi (rigid, dur și imposibil de îndoit).

Purtând ochelari de soare, fular din lână de alpaca și o barbă tăioasă ca un cuțit, a inspectat piedestalurile. A privit domol, apoi a oftat teatral:

– Ce caricatură de artă! Ce păcăleală vizuală! Ce... grotesc!

Primarul a venit în fugă, cu pălăria în mâini și zâmbetul ușor transpirat:

– Dar... dar oamenii sunt fericiți!

– Fericirea? Fericirea e pentru reclame la detergent. Arta adevărată trebuie să doară! Să rupă din suflet! Să te facă să plângi în baie, nu să râzi în piață!

Și astfel a izbucnit marea dezbatere. Parcă abia așteptau să se împartă în două tabere: cei care credeau în forța terapeutică a râsului și cei care visau la muzee, ploaie și tristețe metafizică.

Seniorul, cititorul etern de ziar, a devenit mediatorul spiritual al discuției:

– Poate că avem nevoie de ambele. Poate că aceste statui sunt artă vie, în care omul devine și sculptor, și lut. Și dacă zâmbetul e rezultatul... atunci nu e tot artă?

Primarul, sleit de controverse, a convocat un referendum local. Întrebarea era simplă: „Arta vie e artă... sau doar distracție?”

După trei zile de vot, rezultatul a fost... egalitate.

– Atunci să trăiască ambele sensuri! – a declarat primarul, urcând pe piedestalul din fața primăriei cu un microfon și o pălărie în formă de cap de unicorn.

A decis ca, în fiecare an, să se organizeze Festivalul Statuilor Vii – cu juriu internațional, trofee și parade.

Și așa, satul nostru a rămas un loc unic în lume, unde arta și distracția se îmbină într-un mod inedit.

Criticul Cuțitoi, frustrat, a plecat înapoi la oraș. Dar zvonurile spun că, în fiecare seară, înainte să adoarmă, se uită lung la peretele gol din camera lui și se întreabă:

„Oare cum ar fi să fiu și eu statuie? Poate, acolo, sus, pe un piedestal, aș înțelege sensul vieții...”

Sufletul banilor

Din adâncurile tulburi ale comunității, acolo unde uitarea își țese pânza groasă peste visele oamenilor, primarul și-a cumpărat o saltea zburătoare – un hibrid grotesc între tehnologie și aroganță. Așezat cu o nepăsare regală într-un fotoliu vechi, scorojit ca o scoarță de copac blestemat, el plutește deasupra satului ca o fantomă cu acte în regulă. Salteaua, cu ventilatoare sclipind în beznă și baterii ce sug energie parcă din însăși miezul întunericului, levitează ca o amenințare mută.

Umbra lui, rece și grea, se întinde peste ulițele desfundate, acoperite de buruieni care par să râdă batjocoritor, peste case care se scufundă lent în noroiul uitării, peste școala părăsită unde, odinioară, râdeau copii – acum doar un decor pentru ecoul singurătății. Ce altceva poate aduce nepăsarea, dacă nu deșertăciune și uitare?

– Alo, ești bine? – răsună vocea primarului, un strigăt rupt dintr-un vis prost.

– Cum să fiu bine? Când totul începe să se îngroape în pământ înainte să moară! – răspunde băiatul, stând lângă intrarea în capela cimitirului, ca un paznic al adevărurilor uitate.

– Of, of... – oftează primarul, cu teatralitatea unui actor care vrea să intre într-un rol.

– Of-of, primare-primare... De când te-ai apucat să fii îngrijorat? – îl ceartă băiatul, agitându-și mâinile ca niște păsări captive.

– Uite, facem ce putem. Așteptăm niște fonduri și...

– O, daaa! Dar eu prefer un ceas stricat – îl taie băiatul. – Ăla măcar îmi arată de două ori pe zi adevărul!

– Haide, băiete, nu fi sarcastic. Chiar vrem să ajutăm!

– Sigur, sigur. Uite, moșule... data viitoare când te nești și ajungi la poarta dintre cer și pământ, spune-i paznicului să-ți dea aripi, nu mâini… că mâinile ți le-ai folosit doar pentru semnături, nu pentru oameni.

Primarul îl privește cu dispreț, dar în ochii lui se clatină o umbră de neliniște.

– Băiete… băi, asta este! Poți face ceva?.. Nu poți face nimic!

Salteaua zburătoare plutește spre capela cimitirului ca o corabie a morții, fără destinație.

– Și când vei ajunge pe Pământ din nou, să nu mai calci printre oameni… Zboară peste păduri negre, peste ape fără fund, peste case în care ecoul plânge și stai acolo sus, în liniște. Aici, jos, cu picioarele pe pământ… e greu, moșule. E tare greu.

– Ai ajuns? – întreabă primarul, încercând să fugă de greutatea cuvintelor.

– Bineînțeles, moșule.

– N-ai mai fost prin sat de ani și ani...

– Normal. Locuiesc pe partea cealaltă a Pământului.

Un fior rece îl străbate pe primar. Gândul îi zboară la tatăl băiatului, dispărut ca un fum din peisajul satului.

– L-ai găsit pe tatăl tău între patru scânduri?

– Evident că nu. Între șase, dacă pui și capetele!

Primarul își pleacă privirea. Putea fi și el acolo, între acele scânduri, alături de toți prietenii săi din tinerețe, acum doar niște nume pe cruci șterse de ploi.

– Vrei să-l ții în capelă până-l bagi în pământ?

– Da. Acasă mă încurcă...

– Și cum?

– A murit fără să-mi spună unde ținea banii.

Un zâmbet îngust, viclean, se înfiripă pe buzele primarului. Pofta de bani, veche ca lumea, n-are vârstă.

– Avea mulți?

– Mulți! – exclamă băiatul, cu un amestec de furie și amărăciune.

– Ooo...

– Și până-l îngrop, închiriez un buldo-excavator și scot tot: pereți, curte, temelie, până găsesc banii!

– Așa ceva n-am mai văzut...

– Vezi acum.

Primarul zâmbește rece, ca un funcționar al iadului.

– Ca să demolezi casa, îți trebuie autorizație.

– Serios!